

OVERZICHT VAN PFAS-PESTICIDEN IN DE NEDERLANDSE LANDBOUW

Auteurs: Peter Leendertse, Steven Holleman, Celine Nieboer en
Winnie Henderson.

Vormgeving: Gera Clements

Versie: 24 april 2026

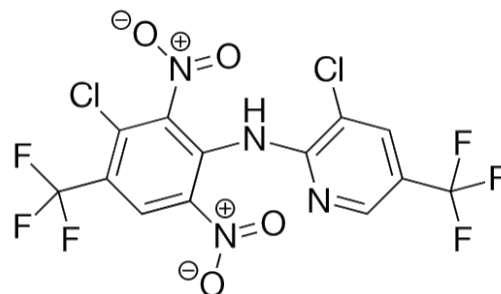
clm

TOELICHTING

In de Nederlandse landbouw vindt toepassing plaats van gewasbeschermingsmiddelen die PFAS-verbindingen zijn. PFAS staat voor per- en polyfluoralkylstoffen. Deze stoffen komen niet in de natuur voor, maar zijn door mensen gemaakt.

PFAS bestaan uit ketens van koolstof- en fluoratomen en worden gebruikt voor verschillende toepassingen in de industrie en zitten in producten zoals smeermiddelen, blusschuim, anti-aanbaklagen van pannen, kleding, textiel en cosmetica (<https://www.rivm.nl/pfas>). Deze PFAS-verbindingen breken heel moeilijk af en worden ook wel 'forever chemicals' genoemd.

Per april 2026 zijn in de Nederlandse landbouw 25 werkzame stoffen toegelaten die een PFAS-verbinding zijn, ook wel PFAS-pesticiden genoemd. Het betreft tien fungiciden, zeven insecticiden en acht herbiciden. Ook een drietal hulpstoffen zijn geclassificeerd als PFAS-verbinding.

De PFAS-pesticiden komen na toepassing terecht in de landbouwbodem en in het grond- en oppervlaktewater. Provincies en drinkwaterbedrijven maken zich zorgen over het risico van de PFAS-pesticiden (en de afbraakproducten) voor grondwater dat gebruikt wordt voor de drinkwaterwinning.

Zie <https://www.clm.nl/publicaties/pfas-pesticiden-en-grondwater/>.

CLM heeft in opdracht van zeven provincies en Vewin het gebruik en de risico's van PFAS pesticiden en afbraakproducten zoals TFA in 2025 verder onderzocht. TFA (trifluorazijnzuur) is een afbraakproduct van PFAS-verbindingen, ook van diverse PFAS pesticiden, en is zelf ook een PFAS-verbinding. Ook de kans op ophoping in en verontreiniging van de landbouwbodem is onderdeel van het onderzoek. Het gebruik blijkt jaarlijks toe te nemen en betreft bekende werkzame stoffen zoals fluazinam, fluopyram en flonicamid. De bevindingen van dit onderzoek zijn te vinden onder <https://www.clm.nl/nieuws/gebruik-van-pfas-pesticiden-leidt-tot-zorgen-over-grondwater-en-bodem/>

CLM heeft van diverse telers de vraag ontvangen welke PFAS-pesticiden in Nederland zijn toegelaten en in welke middelen ze aanwezig zijn. Als antwoord op deze vraag heeft CLM de eerste versie van deze flyer begin 2025 opgesteld. Per 24 april 2026 betreft het 25 werkzame stoffen die in 117 middelen zijn toegelaten in enkele of een groot aantal teelten. Van enkele van deze 25 is de toelating gestopt, maar is er nog wel een opgebruiktermijn, welk ook vermeld zijn. In deze flyer staan werkzame stof en middelnamen weergegeven, evenals het gewas (of de groep). Ook is weergegeven of het middel een verbod of restrictie heeft in grondwaterbeschermingsgebieden (!🚫).

Let op: de toelating is in deze flyer niet weergegeven op detailniveau per gewas. Wilt u de exacte toelating weten raadpleeg dan het etiket of de website van het Ctgb:

PFAS-FUNGICIDEN

Cyflufenamide

✓ Toegestaan in:

- Fruitteelt
- Granen
- Vruchtgroenten
- Sierteelt

☰ Merknamen:

- Nissodium
- Takumi
- Cyflamid
- WOPRO Cyflufenamid
- VSM Cyflufenamid

Fluazinam

✓ Toegestaan in:

- Aardappel
- Uien
- Aardbei
- Bloembollen

☰ Merknamen:

- Banjo
- Dalimo
- ESPONTEL
- Exacto 500
- Fluzam 500
- GADAROCK
- Grecale
- KUNSHI
- Levanta 500
- Ohayo
- Santox
- Shirlan Gold
- Vamos
- VENDETTA
- Winby
- ZETANIL GOLD
- SIGNAL 500

Flutianil

✓ Toegestaan in:

- Bloembollen
- Bloemisterijgewassen

➔ Alleen in bedekte teelt!

☰ Merknamen:

- GATTEN

Fluopicolide

✓ Toegestaan in:

- Aardappel
- Groenteteelt
- Vaste plantenteelt

☰ Merknamen:

- INFINITO
- Scenic Gold
- Matix

Oxathiapiproline

✓ Toegestaan in:

- Aardappelen
- Bladgroenten
- Uien

☰ Merknamen:

- DPX-QGU42
- Orondis (Evo, PLUS)
- ZORVEC ENICADE
- ZORVEC ENTECTA
- Zorvec Epicaltrin

Penthiopyrad

✓ Toegestaan in:

- Appel
- Peer
- Vruchtbomen

☰ Merknamen:

- FONTELIS (opg. 31-5-2026)

Trifloxystrobin

✓ Toegestaan in:

- Fruitteelt
- Granen
- Vollegrondsgroente
- Bloembollen
- Laanbomen

☰ Merknamen:

- DELARO
- FLINK
- FLINT
- Luna Sensation (opg. 30-7-2026)
- Exteris Stressgard

Fluopyram

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw
- Fruitteelt
- Sierteelt
- Bloembollen

☰ Merknamen:

- Ascra Xpro
- Exteris Stressgard
- Luna Care
- LUNA EXPERIENCE
- LUNA PRIVILEGE
- Luna Sensation (opg. 30-7-2026)
- Propulse
- Silvron Xpro
- Velum Prime
- Verango

Flutolanil

✓ Toegestaan in:

- Aardappelen
- Bloembollen
- Trek- en sierheesters

☰ Merknamen:

- Farao
- Flim
- Monarch
- Symphonie

Mefentrifluconazool

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw
- Fruitteelt

☰ Merknamen:

- Balaya
- Belanty
- Belanty FL
- Diadem
- Lenvyor
- Lenvyor Plus
- Revystar
- Revytrex
- Vitorna
- Xenial

PFAS-INSECTICIDEN

Cyflumetofen

✓ Toegestaan in:

- Sierteelt
- Kleinfruit
- Groenteteelt

☰ Merknamen:

- Danisaraba 20SC
- Scelta

Flonicamid

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw
- Fruitteelt
- Groente
- Bloembollen
- Boomkwekerij
- Bloemisterij

☰ Merknamen:

- AFINTO
- APN Flonicamid 500
- Hinode
- **Inter Peki**
(opg. 11-6-2026)
- Inter Peki WG
- Shoori
- TEPPEKI
- Teppeki WG

Lambda-cyhalothrin

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw

☰ Merknamen:

- KARATE 0,4% GR

Metaflumizone

✓ Toegestaan in:

- Vruchtgroenten
- Potplanten
- Boomkwekerij
- Vaste planten

➔ **Alleen in bedekte teelt!**

☰ Merknamen:

- **Verismo**
(opg. 30-6-2026)

Sulfoxaflor

✓ Toegestaan in:

- Vruchtgroente
- Potplanten
- Snijbloemen
- Bladgroenten

➔ **Alleen in bedekte teelt!**

☰ Merknamen:

- CLOSER
- SEQUOIA

Tau-fluvalinaat

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw
- Kleinfruit
- Groenteteelt
- Boomkwekerij
- Kruidenteelt

☰ Merknamen:

- Karate Next
- Mavrik

Tefluthrin

✓ Toegestaan in:

- Aardappelen
- Mais
- Bieten

☰ Merknamen:

- DIASTAR MAXI
- Force
- FORCE EVO
- Soilguard 0,5 GR
- TELSTAR PRO

PFAS-HERBICIDEN

Diflufenican

Toegestaan in:

- Granen
- Laanbomen
- Klimplanten
- Sierheesters

 Merknamen:

- Activus Super
- Alena
- ARNOLD (opg. 10-12-2026)
- Othello
- Valdor Expert
- Herold (opg. 10-12-2026)
- Reliance (opg. 10-12-2026)
- SARACEN DELTA
- Sempra

Fluazifop-P-butyl

Toegestaan in:

- Akkerbouw
- Groenteteelt
- Kruidenteelt

 Merknamen:

- FREQUENT
- Fusilade Max
- Tilia

Flufenacet

Toegestaan in:

- Granen
- Aardappelen

→ Toelating tot uiterlijk 10-12-2026

 Merknamen:

- ARNOLD
- FENCE
- GLOSSET
- Gofor
- Herold
- Malibu
- Reliance
- Sirionova

Isoxaflutool

Toegestaan in:

- Mais

 Merknamen:

- MERLIN

Pyroxsulam

Toegestaan in:

- Granen

 Merknamen:

- CAPRI
- CAPRI TWIN
- FENCADE
- REXADE

Picolinafen

Toegestaan in:

- Granen

 Merknamen:

- Pico

Prosulfuron

Toegestaan in:

- Mais

 Merknamen:

- CASPER
- Diniro
- Peak
- Rosan
- Spandis

Tembotrione

Toegestaan in:

- Mais
- Vlas
- Bloembollen
- Potplanten
- Snijbloemen
- Laanbomen

 Merknamen:

- Capreno
- Itineris
- Laudis
- Laudis WG
- Soberan

CLM Onderzoek en Advies

Postadres

Postbus 62
4100 AB Culemborg

Bezoekadres

Gutenbergweg 1
4104 BA Culemborg

T 0345 470 700

www.clm.nl

Laat het goede groeien.